

XIV ГЛОБАЛЬНЫЕ НАУКИ И ИННОВАЦИИ 2021: ЦЕНТРАЛЬНАЯ АЗИЯ

**МЕЖДУНАРОДНЫЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ**

22-27 октября 2021, Нур-Султан (Астана), Казахстан

**ОБЪЕДИНЕНИЕ ЮРИДИЧЕСКИХ ЛИЦ
В ФОРМЕ АССОЦИАЦИИ
«ОБЩЕНАЦИОНАЛЬНОЕ ДВИЖЕНИЕ «БОБЕК»
КОНГРЕСС УЧЕНЫХ КАЗАХСТАНА**

ISSN 2664-2271

BOBEK

ТӘУЕЛСІЗДІК ЖЫЛДАРЫ
ҚАЗАҚСТАН

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
eLIBRARY.RU

РИНЦ

**«ГЛОБАЛЬНАЯ НАУКА И ИННОВАЦИЯ 2021:
ЦЕНТРАЛЬНАЯ АЗИЯ»**

**№ 3(14). ОКТЯБРЬ 2021
СЕРИЯ «МЕДИЦИНСКИЕ НАУКИ»
Журнал основан в 2018 г.**

I ТОМ

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:
Е. Абиев, PhD (Казахстан)
Ж.Малибек, профессор (Казахстан)
Ж.Н.Калиев к.п.н. (Казахстан)
Лю Дэмин (Китай),
Е.Л. Стычева, Т.Г. Борисов (Россия)
Чембарисов Э.И. д.г.н., профессор (Узбекистан)
Салимова Б.Д. к.т.н., доцент (Узбекистан)
Худайкулов Р.М. PhD, доцент (Узбекистан)
Заместители главного редактора: Е. Ешім (Казахстан)

**CONSOLIDATION OF LEGAL ENTITIES IN THE FORM OF
AN ASSOCIATION «NATIONAL MOVEMENT «BOBEK»
CONGRESS OF SCIENTISTS OF KAZAKHSTAN**

ISSN 2664-2271

BOBEK

ТӘУЕЛСІЗДІК ЖЫЛДАРЫ
ҚАЗАҚСТАН

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
eLIBRARY.RU

РИНЦ

**«GLOBAL SCIENCE AND INNOVATIONS 2021:
CENTRAL ASIA»**

**No. 3(14). OCTOBER 2021
SERIES "MEDICAL SCIENCES"
The journal was founded in 2018.**

I VOLUME

CHIEF EDITOR:

E. Abiev, PhD (Kazakhstan)

J. Malibek, professor (Kazakhstan)

Zh.N. Kaliev, candidate of pedagogical sciences (Kazakhstan)

Liu Deming (China),

E.L. Stycheva, T.G. Borisov (Russia)

Chembarisov E.I. Doctor of Geographical Sciences, Professor (Uzbekistan)

Salimova B.D. Ph.D., associate professor (Uzbekistan)

Khudaykulov R.M. PhD, associate professor (Uzbekistan)

Deputy chief editors: Y. Yeshim (Kazakhstan)

NUR-SULTAN – 2021

**Consolidation of legal entities in the form of
an association «National Movement «Bobek», 2021**

НАУҚАСТЫҢ ФУНКЦИОНАЛЬДІ ЖАҒДАЙЫН БАҒАЛАУ: ПУЛЬСІН ЕСЕПТЕУ, АРТЕРИЯЛЫҚ ҚЫСЫМЫН ӨЛШЕУ. АТРОПОМЕТРИЯ ТУРАЛЫ ЖАЛПЫ ТҮСІНІК, ОНЫҢ НЕГІЗГІ ПРИНЦИПТЕРІ

Рүстембек Асылай Жайшыбекқызы,

Сайпбек Гүлмаржан Абзалқызы

Ғылыми жетекші: Бағысбаева Ұлдан Тұрсынханқызы

Түркістан қаласы, Қазақстан

Аннотация: Жүрек қан тамыр жүйесінің аурулары қазіргі кезде кең тараған ішкі ағзалар ауруы. Пульс- артерия қысымының өзгеруі нәтижесінде пайда болатын артерия қабырғасының ритмді тербелісі. Ол 2 топқа бөлінеді; артериялық және еналық болып. Тахикардия- жүректің шамадан тыс қатты соғуы. Брадикардия-жүрек соғысының баяу болуы. Артериялық қан қысымы – барлық тін мен мүшелерді тұрақты қанмен қамтамасыз етуде маңызды орын алатын, гемодинамиканың маңызды көрсеткіштерінің бірі. АҚҚ өлшеудің бірнеше тәсілдері бар: Инвазивті (тік) әдіс, Пальпаторлы әдіс, Аускультативті әдіс, Осциллометрлік әдіс. Антропометрия — адамның дене мүшелерін өлшеу арқылы оның дене құрылысына жан-жақты анықтама беретін өлшеу әдісі. Бірнеше өлшеу тәсілдері бар: бой, салмақ, көкірек қуысын, бетін, басын, денесін өлшеу жатады

Тірек сөздер: жүрек қан тамыр, пульс тамыр, әдіс, артерия, вена, ивазивті, артериялық қан қысымы.

Жүрек қан тамыр жүйесінің аурулары қазіргі кезде кең тараған ішкі ағзалар патологиясы болып табылады және өлім себептерінің ішінде бірінші орында. Сондықтан қан айналымы ағзалары ауруларының алдын алудың, диагностикасының және емінің жаңа әдістерін ізденуді қажет етеді. Осыған орай аталған ауруларды анықтауда тамыр соғуын анықтау, артериялық қан қысымын анықтау әдістерін үйрету маңызды болып табылады. Антропометриялық көрсеткіштер адамның қалыпты физикалық дамуын анықтауда, сондай-ақ адамның дене салмағын өлшеу, бой ұзындығы және кеуде өлшемін анықтауда маңызды қызмет атқарады. Бұл қан айналымы ағзалары ауруларының алдын алудың, диагностикасының және емінің жаңа әдістерін ізденуді қажет етеді. Кейінгі кезде кардиология саласында құрал-сайманды зерттеу тәсілдерінің қатары анағұрлым артты, бірақ науқастың гемодинамикасының жағдайы туралы құнды мәліметті беретін қарапайым зерттеу әдістері де өз маңыздылықтарын толық сақтауда.

Пульс – жүректің артерияға қан лақтыруы және систола мен диастола кезіндегі артерия қысымының өзгеруі нәтижесінде пайда болатын артерия қабырғасының ритмді тербелісі.

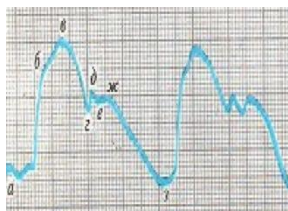
Артериялық пульс дегеніміз – жүрек қызметіне және қолқадағы қан қысымының жоғарылап-төмендеуіне байланысты артерия тамырлар қабырғасының соғуы . Пульсті пальпаторлы (сипау) әдісімен білек, самай, ұйқы артерияларында анықтайды. Систолада аортаға шыққан қан, оны кеңейтсе, диастолада қалпына келтіреді. Тамырдың қабырғасының толқыны қолқада 5,5-8 м/с, ал шеткі артерияларда 69,5 м/с жылдамдықпен таралады

Жиілігі	Ырғақтылығы	Қатаңдығы	Қанға толуы
жиі, сирек	ырғақты емес, ырғақты	қатты, жұмсақ	толы, бос

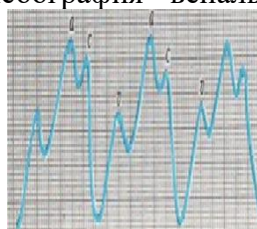
Сфигмография - пульстің қисық сызығын жазу әдісі, оның бірнеше түрлері бар:

1. Анакрота
2. Катакрота
3. Инцизура
4. Дикроттық тіс

Веналық пульс дегеніміз қанның веналарда іркіліп қалуына байланысты ірі веналардың қабырғасының толқуы.

Флебография - веналық пульстің қисық сызығын тіркеу әдісі.

Флеограмма:

a – атриалды тіс

c – каротидтік тіс

v – көлемдік (волюмдік)

Тахикардия — жүрек ырғағының шектен тыс (норма – минутына 60-80 соғыс) көбеюі.

Брадикардия (гр. браду - баяу және кардіа - жүрек) — синус түйінімен басқарылатын синус ырғағының бұзылуы. Ол жоғарғы және төменгі қуыс көктамырлардың аузында, яғни оң жүрекшеге құятын жерде орналасқан.

Артериялық тамыр соғуы дегеніміз жүрек жұмысы кезінде (систола мен диастолада) қантамырларының қанға толуының өзгеруіне байланысты олардың қабырғаларының оқтын-оқтын тербелуі. Диагностикалық мақсатта тамыр соғуын әр түрлі артерияларда анықтайды: ұйқы артериясында, самай артериясында, сан артериясында, бұғана астында, иықта, шыбықта және т.б.

Артериялық тамыр соғуының қасиеттерін анықтау үшін төмендегі бақылаулар дәлірек деректер береді:

Ырғағы	Жиілігі	Толуы	Қатты соғуы	Биіктігі мен көлемі	Жылдамдығы
Ырғақты, ырғақсыз		Тамыр соғуы толық, тамыр соғуы бос			

Артериялық қан қысымы – барлық тін мен мүшелерді тұрақты қанмен қамтамасыз етуде маңызды орын алатын, гемодинамиканың маңызды көрсеткіштерінің бірі. Артериялық қан қысымы жүректің қан шығару мөлшеріне, жалпы перифериялық тамыр кедергісіне, жүректің жиырылу жиілігіне байланысты. Артериялық қысымды негізгі 4 фактор қалыптастырады: жалпы перифериялық қарсыласу, жүректің насостық функциясы, айналымдағы қан көлемі, қан тамырлардың созылғыштығы/серпімділігі.

Артериялық қысым	Систолалық АД (мм с.б.б.)	Диастолалық АД (мм с.б.б.)
қалыпты	< 130	< 85
Жоғары қалыпты	130-139	85-89
Гипертензияның I дәрежесі (жеңіл)	140-159	90-99
Гипертензияның II дәрежесі (шамалы)	160-179	100-109
Гипертензияның III дәрежесі (ауыр)	≥180	≥110

Артериялық қан қысымын өлшеуді бірнеше тәсілдермен жүргізуге болады:

Инвазивті (тік) әдіс арқылы АҚ өлшеуді аурухана жағдайында немесе хирургиялық араласу кезінде қолданады, бұл кезде қысымды үздіксіз бақылау үшін науқастың артериясына қондырғысы бар зондты енгізеді. Бұл әдістің артықшылығы қысым үнемі өлшеніп отырады, ол қысым/уақыт сызық түрінде көрініп тұрады. Бірақ та бұл әдіс науқастың жағдайын үнемі бақылауын қажет етеді, өйткені зонд шығып кеткен жағдайда ауыр қан кету қаупі дамуы мүмкін, пункция жасаған жерде гематома немесе тромбоз пайда болуы, инфекциялық асқыныстардың қосылуы мүмкін. Клиникалық тәжірибеде ең көп тараған **инвазивті емес** әдіс арқылы АҚ анықтайды. Оның жұмысының негізгі принципіне байланысты ажыратады:

Пальпаторлы әдіс артерия орналасқан аяқ-қолдарды біртіндеп компрессия немесе декомпрессия жасауы және қысқан жерден төменге қарай пальпациялау арқылы анықтайды. Систолалық АҚ манжет қысқанда пайда болатын пульс, диастолалық - пульстің толуы біршама төмендегенде анықталады.

Аускультативті әдіс қазіргі уақытта сфимогманометрмен АҚ механикалық өлшеу ДДҰ мойындаған инвазивті емес әдістердің "алтын стандарты". Аускультативті әдіспен АҚ өлшеуді 1905ж Н.С.Коротков ұсынған.

Осциллометрлік (электронды) әдіспен кейінгі жылдары АҚ өлшеу кең тарала бастады.

1. Науқастың жатуын немесе отыруын сұраймыз.
2. Науқастың қолын алдыға қаратып, манжетті шынтақ бүгісінен 2-3 саусақ көлемінде жоғары ораймыз
3. Иық артреясының үстіне фаниндоскопты оналасытрамыз
4. Тетігі жабық тұрған алмұрт тәрізді баллонды үрлейміз
5. Кейін тетікті бұрау арқылы ауаны шығарамыз
6. Алғашқы шыққан дыбыс систолалық АҚҚ, соңғы шыққан дыбыс диастолалық АҚҚ болады

Антропометрия — адамның дене мүшелерін өлшеу арқылы оның дене құрылысына тән жыныстық, нәсілдік және жас ерекшеліктеріне жан-жақты анықтамалар беретін антропологиялық зерттеудің негізгі тәсіл. Адамның антропометриялық сипаттамалары 2 топқа бөледі:

Статикалық	бастың өлшемі, қолдың буыны өлшемі, табан өлшемі жатады
Динамикалық	буындардағы айналу бұрыштары, қол жеткізу аймағы (моторлық аймақ), дененің қозғалу әсері кіреді

Антропометрия бойынша адам мүшелерін өлшеудің бірнеше түрлері бар.

Арнайы аспаппен сырқаттың бойын өлшеу- науқастың тіркеуішке өкшесін, бөксесін, жауырынын, желкесін тигізіп арқа жағымен тұрғызып өлшейміз.

Көкірек қуысының шеңберін шеңберінсантиметрлік лентаны алдынан IV қабырғаның бойымен, ал сырт жағынан жауырынның ұшына сала отырып өлшейміз

Салмағын өлшеу- дұрыс орнатылған медициналық таразыға өлшейміз. Науқас аш қарында, іш киіммен өлшейміз

Сонымен қатар адамның бетін, басын, дене терісінің түсін, қол-аяқ ұзындықтарын, дененің пропорциясын зерттейді. Антропометрияның қолдану салалары өте көп: адамға киім тігу, аяқ киімдерін, өндіріс станоктарын, жиһаздардың түрлерін т.б. адам денесіне ыңғайлы етіп жасау кезінде антропометриялық деректер ескеріледі

Қорытынды. Қан қысымының ауытқуы-планетадағы өлімнің басты себептерінің бірі. дәрігер-терапевт Алексей Водовозов бұл ауруды уақытында қалай тануға болатынын және оның алдын алудың қандай әдістері бар екенін айтты. Ең алдымен, бұл ми, жүрек және бүйрек аурулары рпйда болады. Италияндық ғалымдар гипертонияны емдеудің дәрілік емес әдісін ұсынған. Соңғы 30 жыл ішінде әлемде жоғары қан қысымы бар адамдар саны 650 миллионнан 1,28 миллиардқа дейін өсті.Оның айтуынша, гипертония адамның өмірлік маңызды мүшелеріне әсер етеді. Ең алдымен, бұл ми, жүрек және бүйрек аурулары туралы. Бұл басқа проблемалардың каскадын тудырады-мысалы, ақыл-ой қабілетінің төмендеуі. АҚШ-тағы гипертониялық науқастардың саны 103 миллионға артты. Соңғы уақытқа дейін гипертония диагнозы қан қысымы 140/90 және одан жоғары болған.13 қарашада бұл көрсеткіш өзгерді :енді норма 120/80-ден аз, қысым 120-129/80 дәрігерлер жоғары деп жіктеледі, 130-139/80-89 - 1-ші сатыдағы гипертензия, 140/90 - дан жоғары-2 - пі сатыдағы гипертензия, 180/120 және одан жоғары-жедел медициналық көмек қажет гипертониялық дағдарыс

COVID-19 пациенттерінде импульстік толқынның артериялары арқылы таралуының жоғары жылдамдығы өлім қаупінің жоғарылауын көрсетуі мүмкін. Импульс пен өлімнің байланысы туралы тиісті қорытынды Ұлыбритания мен Италияның ғалымдары жасады, деп хабарлайды Известия басылымы.

Британдық және итальяндық зерттеушілердің пікірінше, егер бұл толқынның жылдамдығы секундына 13 метрден асса, өлім ықтималдығы жоғары деп санауға болады. Бұл көрсеткіш жастар мен орта жастағы адамдар үшін секундына 5,5-8 метрді құрайды

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР:

1. Беккер, М.Б. Литъё под давлением / М.Б. Беккер. - Москва: Мир, 2014. - 258 с.
2. С.М. КАБИЕВА, А.Т. ТУЙМЕБАЕВА, Н.Т. АБИЛЬДИНА, С.У. ЖУНУСОВА, Г.Л. АЛИШЕВА / КЛИНИКАҒА КІРІСПЕ: Қарағанды 2015
3. Биверз, Д. Дж. Артериальное давление. Все, что нужно знать / Д.Дж. Биверз. - М.: АСТ, Астрель, 2010. - 96 с.
4. Диагностика и лечение в кардиологии / Под редакцией Майкла Х. Кроуфорда. - М.: МЕДпресс-информ, 2015. - 800 с.
5. Петунин, А.Н. Измерение параметров газового потока. Приборы для измерения давления, температуры и скорости / А.Н. Петунин. - М.: ИЛ, 2012. - 260 с.
6. https://ria.ru/tag_davlenie/

СОДЕРЖАНИЕ CONTENT

ФЕРТИХ СНЕЖАНА ВЯЧЕСЛАВОВНА (ШЫМКЕНТ, КАЗАХСТАН) АНАЛИЗ ОБРАЩАЕМОСТИ ЗА МЕДИЦИНСКОЙ ПОМОЩЬЮ ПОСЛЕ ВВЕДЕНИЯ ОБЯЗАТЕЛЬНОГО МЕДИЦИНСКОГО СОЦИАЛЬНОГО СТРАХОВАНИЯ В КАЗАХСТАНЕ	3
ТӘМИЕВА АЛУА ҒАФУҚЫЗЫ (ШЫМКЕНТ, КАЗАХСТАН) ОЦЕНКА ФИЗИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ ДЕТЕЙ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ (НА ПРИМЕРЕ Г. ШЫМКЕНТ)	7
САПАРБЕК САМАТ ҚУАНЫШҰЛЫ, ТӨЛЕШ АҚБОТА ІЛЕСҚЫЗЫ (БАЛХАШ, КАЗАХСТАН) РЕНТГЕНОЛОГИЧЕСКИЕ МЕТОДЫ В ДИАГНОСТИКЕ ЗАБОЛЕВАНИЙ СЕРДЦА И СОСУДОВ	10
ҚАМБАРОВА Ж.М., БАЙКЕНОВ А.О., КОПТЛЕУОВА Т.М. (НУР-СУЛТАН, КАЗАХСТАН) ЦЕЛИАКИЯ - СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ПРОБЛЕМЫ	14
СИСЕНОВА АСЕМГУЛЬ КЕНЖЕБАЕВНА (НУР-СУЛТАН, КАЗАХСТАН) ОСНАЩЕНИЕ ТРАССОВЫХ МЕДИКО-СПАСАТЕЛЬНЫХ ПУНКТОВ ДЛЯ ОКАЗАНИЯ ЭКСТРЕННОЙ МЕДИЦИНСКОЙ ПОМОЩИ ПРИ ДОРОЖНО-ТРАНСПОРТНЫХ ПРОИСШЕСТВИЯХ НА МЕЖДУНАРОДНЫХ ТРАССАХ КАЗАХСТАНА	17
РҮСТЕМБЕК АСЫЛАЙ ЖАЙШЫБЕКҚЫЗЫ, САЙПБЕК ГҮЛМАРЖАН АБЗАЛҚЫЗЫ (ТҮРКІСТАН, ҚАЗАҚСТАН) НАУҚАСТЫҢ ФУНКЦИОНАЛДЫ ЖАҒДАЙЫН БАҒАЛАУ: ПУЛЬСІН ЕСЕПТЕУ, АРТЕРИЯЛЫҚ ҚЫСЫМЫН ӨЛШЕУ. АТРОПОМЕТРИЯ ТУРАЛЫ ЖАЛПЫ ТҮСІНІК, ОНЫҢ НЕГІЗГІ ПРИНЦИПТЕРІ	20
БАЙКАДАМОВ БОЛАТ КАЖИЯХМЕТОВИЧ, АМАНЖОЛОВ ЧИНГИС БАЗЫЛОВИЧ, СУЛТАНГАЗИН КАНАТ КИНУАРБЕКОВИЧ (НУР-СУЛТАН, КАЗАХСТАН) ВЛИЯНИЕ ЗАБОЛЕВАЕМОСТИ ОПОРНО-ДВИГАТЕЛЬНОГО АППАРАТА И УВЕЛИЧЕНИЕ ФИЗИЧЕСКОЙ СИЛЫ	24
АСҚАРОВА АЯУЛЫМ СӘБИТҚЫЗЫ (НҮР-СҰЛТАН, ҚАЗАҚСТАН) АТОПИЯЛЫҚ ДЕРМАТИТТІҢ ПАТОГЕНЕЗІ МЕН КҮТІМІНДЕГІ ЭМОЛЕНТТЕРДІҢ РӨЛІ	28
ЗҮЛЬФУГАРОВА ПАРВИН АСАД (БАКУ, АЗЕРБАЙДЖАН) ИЗМЕНЕНИЯ СЕКРЕЦИЯ ГОРМОНА КОРТИЗОЛА СТАРЫХ МЫШЕЙ ПОСЛЕ СОДЕРЖАНИЯ В УСЛОВИЯХ СВЕТОВОЙ ДЕСИНХРОНИЗАЦИИ	31
АКПАНОВА САНИЯ КУДАЙБИРГЕНОВНА, АЛЖАНОВА КУЛЯШ ЖАППАРОВНА, АМИРГАЛИЕВА ГУЛЬМИРА НУРМАШЕВНА (НУР-СУЛТАН, КАЗАХСТАН) МЕДИЦИНСКАЯ ПРАКТИКА - КАК ОСНОВА КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ ВРАЧЕЙ	35
ХОЖАЕВ АРМАН АЙВАРОВИЧ, ДЖАКИПБАЕВА АЙЖАН КУМИСКАЛИЕВНА, АБДЫКАЛИКОВА АЛМАЖАН АБДУАКАСОВНА, АЛДАБЕРГЕНОВА НҮРСАУЛЕ НҮРЖІГІТҚЫЗЫ, ИДРИСОВ ДОНИЁР МАМИРЖАНОВИЧ, ШЕРМАХМЕДОВА САНИЯ ТУЛЕГЕНОВНА, КАШАЕВА АСЕЛЬ КАНАТОВНА, ИЛЬЯСОВА САЙЯРА ХАСАНЖАНҚЫЗЫ, АХМЕТОВ МУРАТ ТУЛЕГЕНОВИЧ, ОСПАНОВ, БАҚДАУЛЕТ ҚАЛДАРБЕКҰЛЫ, ШЕРІПБАЙ ЕРНАР ТАЛҒАТҰЛЫ (АЛМАТЫ, КАЗАХСТАН) КЛИНИКО-ОРГАНИЗАЦИОННЫЕ АСПЕКТЫ СКРИНИНГА РАКА МОЛОЧНОЙ ЖЕЛЕЗЫ	38
КОСАЕВ ДЖ.В., ГАСАНОВ И.А. (БАКУ, АЗЕРБАЙДЖАН) ВЛИЯНИЕ СОЧЕТАННОГО ПРИМЕНЕНИЯ ВНУТРИВЕННОГО ЛАЗЕРНОГО ОБЛУЧЕНИЯ КРОВИ И ЦИТОКИНОТЕРАПИИ НА ПОКАЗАТЕЛИ ГУМОРАЛЬНОГО ИММУНИТЕТА И ВОСПАЛИТЕЛЬНОЙ РЕАКЦИИ У БОЛЬНЫХ С КРИТИЧЕСКОЙ ИШЕМИЕЙ КОНЕЧНОСТЕЙ (корреляционно-статистический анализ)	42

ҚҰРБАНБЕК АҚТОЛҚЫН МҰРАТҚЫЗЫ (НҰР-СҰЛТАН, ҚАЗАҚСТАН) АЛЛЕРГИЯЛЫҚ РЕСПИРАТОРЛЫҚ АУРУЛАР ПАТОГЕНЕЗІНДЕГІ ГАЛОТЕРАПИЯНЫҢ РӨЛІ	46
КУАНДЫК АБАЙХАН КУАНДЫКУЛЫ (НҰР-СУЛТАН, КАЗАХСТАН) ОЦЕНКА ОКАЗАНИЯ КАЧЕСТВА МЕДИЦИНСКОЙ ПОМОЩИ ДЕТЯМ С ЗАБОЛЕВАНИЯМИ ДЫХАТЕЛЬНЫХ ПУТЕЙ В ОТДЕЛЕНИИ СЛОЖНОЙ СОМАТИКИ	50
АСКАРОВА АЛЬФИЯ ЖАНБЕКОВНА, ГРИПП ЕЛЕНА АЛЕКСАНДРОВНА, ЕЛЕУСИЗОВА ГУЛНАР РАХИМБЕРЛИНА (НҰР-СҰЛТАН, ҚАЗАҚСТАН) МАТЕМАТИКА ПӘНІН ОҚЫТУДАҒЫ МАТЕМАТИКАЛЫҚ МОДЕЛДЕУДІҢ МӘНІ.....	53
KULYASH ALZHANOVA, SALTANAT URAZOVA, ELENA TSAI, NAZYM AMANBAEVA (NUR-SULTAN, KAZAKHSTAN) CLINICAL CASE. REASONS FOR PREMATURE LABOR AND PATHOLOGICAL DISORDERS IN NEWBORN CHILD	57
АТАМҚҰЛОВА МАҚПАЛ ҮСЕНҚЫЗЫ, ЗИНЕШОВА АЙТОЛҚЫН МЕЙРАМБЕКҚЫЗЫ, КАНАТБАЕВА ГУЛЬНИСА ТЕНЕЛБАЕВНА (НҰР – СҰЛТАН, ҚАЗАҚСТАН) МЕЙІРГЕР ІСІНІҢ ДАМУ ТАРИХЫ, МАҢЫЗДЫЛЫҒЫ ЖӘНЕ ДЕ ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ЖЕТІСТІКТЕРІ	61
АКШУЛАКОВА САИДА РАМАЗАНОВНА (НҰР-СУЛТАН, КАЗАХСТАН) РАЗВИТИЕ ИНСТИТУТА ПАЛЛИАТИВНОЙ ПОМОЩИ, КАК ОТДЕЛЬНОЙ ОТРАСЛИ В МЕДИЦИНЕ	63
ГУБСКАЯ КРИСТИНА ЕВГЕНЬЕВНА (НҰР-СУЛТАН, КАЗАХСТАН) ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ В ВЫСШЕМ ОБРАЗОВАНИИ СТУДЕНТОВ СЕСТРИНСКОГО ДЕЛА	68
СЕРІКБАЕВА МЕРЕЙ, ҚАЛДЫХАН АЙДАНА (ШЫМКЕНТ, КАЗАХСТАН) НҰР-СҰЛТАН ҚАЛАСЫНЫҢ АМБУЛАТОРИЯЛЫҚ-ЕМХАНАЛЫҚ ҰЙЫМДАРЫНДА ДӘРІ-ДӘРМЕКПЕН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУДІ БАҒАЛАУ	72
МАМЫРБЕКОВА МАҚПАЛ БАУЫРЖАНҚЫЗЫ (НҰР-СҰЛТАН, ҚАЗАҚСТАН) МЕЙІРГЕР ІСІН ЖЕТІЛДІРУ ЖОЛДАРЫ МЕН ОНЫҢ ҚАЗІРГІ ТАҢДАҒЫ ДАМУ ДӘРЕЖЕСІ	74
СУЩЕНЯ ГАЛИНА АНАТОЛЬЕВНА (МИНСК, БЕЛАРУСЬ) АЛГОРИТМ ПЕРСОНАЛИЗИРОВАННОГО МОНИТОРИНГА И ЛЕЧЕНИЯ ДЕТЕЙ ГРУППЫ РИСКА РАЗВИТИЯ ОТСЛОЙКИ СЕТЧАТКИ	77
ЕРМУХАНОВА СЫМБАТ ТӨРЕБЕКҚЫЗЫ (АҚТӨБЕ, ҚАЗАҚСТАН) ТУБЕРКУЛЕЗБЕН АУРАТЫН НАУҚАСТАРДЫ ЕМДЕУ, АЛДЫН АЛУ ЖӘНЕ КҮТІМ КЕЗІНДЕГІ МЕЙІРБИКЕНІҢ РӨЛІ	81
САРКЕНАЕВА АЙКЕРІМ БЕРДАЛЫҚЫЗЫ (АҚТӨБЕ, ҚАЗАҚСТАН) ЕКПЕ КЕЗІНДЕГІ МЕДБИКЕНІҢ РӨЛІ	85
HRITIK BHARDWAJ (KARAGANDA, KAZAKHSTAN) PHYSIOLOGY OF BLOOD; COAGULATION SYSTEM OF BODY	89
РАЙМЖАНОВА ГУЛЬЧЕХРА МИНУАРБЕКОВНА (КАРАГАНДА, КАЗАХСТАН) ИЗУЧЕНИЕ ОСОБЕННОСТИ РАБОТЫ СКОРОЙ И НЕОТЛОЖНОЙ МЕДИЦИНСКОЙ ПОМОЩИ КАРАГАНДИНСКОЙ ОБЛАСТИ В УСЛОВИЯХ ПАНДЕМИИ COVID-19.....	93
ЖАРКЫНБЕКОВА ЖАНЕРКЕ БИГАЛИҚЫЗЫ, МУКАНОВА НУРГУЛЬ ЖАНЫБЕКОВНА, ҚЫЗЫЛБАЙ АЙДАНА ТҰРСЫНБАЙҚЫЗЫ (КАРАГАНДА, КАЗАХСТАН) ОПЫТ ПРИМЕНЕНИЯ АЗИЛСАРТАНА МЕДОКСИМИЛА В КОМБИНАЦИИ С ХЛОРТАЛИДОНОМ У ПАЦИЕНТОВ С АРТЕРИАЛЬНОЙ ГИПЕРТЕНЗИЕЙ И ИЗБЫТОЧНОЙ МАССОЙ ТЕЛА В АМБУЛАТОРНОЙ ПРАКТИКЕ.....	97

СЪЕЗ ГҮЛНАР СЪЕЗҚЫЗЫ, ҚҰРБАНӘЛІ АРУЖАН ӘЛБИҚЫЗЫ, ТАУБАЕВ МИРАС РАХАТОВИЧ, СЕРІКБАЙ АЙНАБЕК ЕРБОЛУЛЫ (ҚАРАҒАНДЫ, ҚАЗАҚСТАН) СТУДЕНТТЕРДІҢ КӨЗҚАРАСЫМЕН КЛИНИКАЛЫҚ СЦЕНАРИЙДІ ПАЙДАЛАНА ОТЫРЫП РВЛ ЕНГІЗУДІҢ ТИІМДІЛІГІ	99
АБУГАЛИЕВА ТЛЕУЖАН ОРАЗАЛИЕВНА, АЛИХАНОВА КАРЛЫҒАШ АНГЕЛЬБАЕВНА, АБЕУОВА БИБИГУЛЬ АМАНГЕЛЬДИЕВНА, ЖАКИПБЕКОВА ВЕНЕРА АМАНТАЕВНА, ТАКИРОВА АЙГУЛЬ ТУЛЕУХАНОВНА (ҚАРАҒАНДЫ, ҚАЗАҚСТАН) МОДУЛЬНАЯ ТЕХНОЛОГИЯ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ПРОГРАММЕ РЕЗИДЕНТОВ ПО СПЕЦИАЛЬНОСТИ «7R01124 - СЕМЕЙНАЯ МЕДИЦИНА»	103
ҚҰЛЫМ ЖАНАТ БЕКНАЗАРҚЫЗЫ, КУДИЯРОВА ЛОЛАХАН БУРХАНОВНА, КАРПЕНКО АЛЕКСАНДРА ВИКТОРОВНА, КИЛИБАЕВА АСЕМГУЛЬ КАМИТОВНА (КАРАГАНДА, КАЗАХСТАН) РЕЗУЛЬТАТЫ АНАЛИЗА ЗАБОЛЕВАЕМОСТИ И СМЕРТНОСТИ ОТ БОЛЕЗНЕЙ СИСТЕМЫ КРОВООБРАЩЕНИЯ НА УРОВНЕ ПМСП ЗА 2016-2020 ГОДЫ	107

Научное издание

МАТЕРИАЛЫ
Международного научно-методического
журнала
**«GLOBAL SCIENCE AND INNOVATIONS 2021:
CENTRAL ASIA»**

Сборник научных статей
Ответственный редактор – Е. Абиев
Технический редактор – Е. Ешім

Подписано в печать 10.11.2021
Формат 190x270. Бумага офсетная. Печать СР
Усл. печ. л. 25 п.л. Тираж 10 экз.